

Årsrapport 2024

SISAB – Skolfastigheter i Stockholm AB

Rapport från
stadsrevisionen

Dnr: RVK 2025/8

Stadsrevisionen i Stockholms stad är kommunfullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs av stadens nämnder och bolag. I årsrapporter för nämnder och bolag sammanfattar stadsrevisionen det gångna årets granskningar och bedömningar.

På stadens webbplats, start.stockholm/revision, finns revisionsrapporter publicerade. För att prenumerera på stadsrevisionens informationsbrev, uppge e-postadress till revision.rvk@stockholm.se.

Till

SISAB – Skolfastigheter i
Stockholm AB

Årsrapport 2024

Lekmannarevisor har avslutat revisionen för SISAB – Skolfastigheter i Stockholm AB under 2024.

Härmed överlämnas bifogad årsrapport till SISAB – Skolfastigheter i Stockholm AB:s styrelse för yttrande senast den 27 juni 2025. Av yttrandet bör det framgå vilka åtgärder som bolaget avser att vidta gällande revisionens rekommendationer.

Amanj Mala-Ali
Lekmannarevisor

Sammanfattning

Aktiebolagslagen anger att lekmannarevisorn årligen ska granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig. För de kriterier som ligger till grund för gjorda bedömningar, se bilaga 2.

Verksamhet och ekonomi

Utifrån genomförd granskning bedöms Skolfastigheter i Stockholm AB i allt väsentligt ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Bolaget redovisar att verksamheten bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Bolaget redovisar även en hög måluppfyllnad till fullmäktiges mål för de verksamhetsområden som berör bolaget. Bolaget har tagit fram aktiviteter och i vissa fall indikatorer till ägardirektiven. Revisionskontorets uppföljning visar att bolaget arbetar i linje med ägardirektiven.

Bolagskoncernens ekonomiska resultat uppgår till -26 mnkr, vilket är i 54 mnkr högre än fullmäktiges resultatkrav. Bolagets utfall för investeringsverksamheten avviker med 357 mnkr i förhållande till budget, vilket motsvarar en avvikelse på 22 procent. Avvikelsen beror på att ett antal planerade och pågående projekt löpande under året stoppats eller skjutits upp i tid av beställarna med anledning av vikande elevantal och ökade byggkostnader.

Intern kontroll

Den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen bedöms, utifrån genomförd granskning, vara i huvudsak tillräcklig.

I årets granskningar har några utvecklingsområden noterats. Bland annat behöver bolaget säkerställa att kontroller dokumenteras för att förhindra oseriösa leverantörer. Bolaget bör även besluta om system för intern kontroll, i enlighet med Stockholms stadshus AB:s tillämpningsanvisningar för bolagens arbete med intern kontroll.

Uppföljning av tidigare års granskningar

Revisionskontoret har följt upp hur bolaget har hanterat de rekommendationer som lämnats i tidigare granskningar. Bolaget har delvis vidtagit åtgärder utifrån revisionens rekommendationer. Väsentliga rekommendationer som återstår att åtgärda är bland annat att systematisera arbetet med avtalsuppföljning och att säkerställa efterlevnaden av dataskyddsförordningen.

Innehåll

1. Årets granskning	1
2. Verksamhet och ekonomi	2
2.1 Verksamhetsmässigt resultat.....	2
2.2 Ekonomiskt resultat.....	4
2.2.1 <i>Finansiellt resultat</i>	4
2.2.2 <i>Investeringsverksamhet</i>	5
3. Intern kontroll	7
3.1 Organisation och ansvarsfördelning	7
3.2 Riskanalys	7
3.3 Uppföljning	8
3.3.1 <i>Verksamhetsmässigt resultat</i>	9
3.3.2 <i>Ekonomiskt resultat</i>	9
4. Fördjupade granskningar	10
4.1 Kontroller för att motverka oseriösa leverantörer (revisionsrapport 2024:3).....	10
4.2 Förebyggande arbete mot oegentligheter och jäv	10
4.3 Lokalförsörjning grundskola	12
4.4 Stadens visselblåsarfunktion	12
5. Uppföljning av tidigare års granskning	14
Bilaga 1 Uppföljning av lämnade rekommendationer	15
Bilaga 2 Bedömningskriterier	17

1. Årets granskning

Lekmannarevisorn bedömer årligen om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

I rapporten redovisas resultat och bedömningar utifrån revisionsårets granskningar. En uppföljning av hur bolaget har åtgärdat rekommendationer i tidigare års granskning redovisas översiktligt i rapporten och mer detaljerat i bilaga 1.

Revisionen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, andra tillämpliga lagar, reglementet för stadsrevisionen, god revisionssed i kommunal verksamhet och utifrån bolagsordning samt fastställda ägardirektiv. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning av bolagets verksamhet. Kriterier för bedömning redovisas i bilaga 2.

Lekmannarevisor för bolaget är Amanj Mala-Ali och suppleant är Lena Huss. Lekmannarevisorn träffar årligen bolagets styrelse för en dialog om årets granskningar och bedömningar.

I granskningen har lekmannarevisorn biträtt av stadens revisionskontor. Parallellt med lekmannarevisionen har revision utförts enligt aktiebolagslagen 10 kap. under ledning av auktoriserad revisor Camilla Norell vid EY.

Årsrapporten har faktakontrollerats av bolaget.

2. Verksamhet och ekonomi

I detta avsnitt redovisas revisionskontorets grund för bedömning av bolagets ändamålsenlighet avseende verksamhet och ekonomi.

2.1 Verksamhetsmässigt resultat

Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB) bedöms i allt väsentligt ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Bolagets samlade rapportering ger rimliga förutsättningar för att bedöma måluppfyllelsen.

Bolaget redovisar att den bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Bolaget bedömer att samtliga av fullmäktiges 15 verksamhetsmål som berör bolaget har uppfyllts. Utfallet är snarlikt utfallet föregående år, sett till verksamhetsmål och indikatorer som uppfylls.

Bolaget bedömer att verksamhetsmål 2.3, som rör framkomlighet och minskade utsläpp, uppnås trots att målnivåerna för den enda indikator som mäter verksamhetsmålet inte uppnås. Indikatorn avser andel parkeringsplatser med laddinfrastruktur. Bolaget uppger att en offensiv satsning gjorts på inomhusparkeringar, men att det i nuläget däremot inte kunnat motiveras att investera i laddinfrastruktur till utomhusparkeringar, vilket är mer kostsamt.

Av kommunfullmäktiges 14 indikatorer som berör bolaget bedöms åtta vara uppfyllda enligt bolagets redovisning. Två indikatorer bedöms inte vara uppfyllda, medan de resterande fyra bedöms som delvis uppfyllda. Utöver fullmäktiges indikatorer följer styrelsen tio ytterligare indikatorer inom ekonomi, miljö och trygghet. Samtliga bedöms uppfyllda, utom en vilken avser avvikelse från investeringsbudget.

Liksom föregående år uppnås inte målvärdet gällande fullmäktiges indikator ”Andel investeringsprojekt vars genomförandebeslut är i god överensstämmelse med inriktningsbeslut”. De två genomförandebeslut som tagits under året avviker med mer än 15 procent, alternativt 20 mnkr, från inriktningsbeslutet. Bolaget ger exempel på flera åtgärder som vidtas för att minska avvikelserna. Exempelvis har bolaget utvecklat beredningen och kalkyleringen av projekt. En problematik är den långa tidsutdräkten mellan inriktnings- respektive genomförandebeslut, vilket bland annat börjat hanteras genom inriktningsbeslut med indexuppräknings samt att reviderade inriktningsbeslut tas i enlighet med anvisningar.

Målnivåerna för indikatorn ”Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts” uppnås delvis. Utfallet har legat runt samma nivå de senaste tre åren. Bolaget uppger att en utredning gällande bolagets avtalsuppföljning genomförts under 2024 och att åtgärder vidtagits, bland annat har nya rutiner och mallar för en mer likriktad avtalsuppföljning inom bolaget arbetats fram. Revisionskontorets uppföljning av tidigare granskning av avtalsförvaltning visar att åtgärder vidtagits. Resultatet av bolagets åtgärder kommer följas under 2025.

Uppföljning av ägardirektiven ingår i bolagets rapportering. Revisionskontorets uppföljning visar att bolaget arbetar i linje med ägardirektiven. Ägardirektiven berör bland annat samordnad skolplanering i Stockholm och samverkan med bland annat utbildningsnämnden för att säkerställa kostnadsfokus och ekonomisk styrning av lokalprojekt. Under året har revisionskontoret genomfört en granskning av stadens arbete för att säkerställa god ekonomisk hushållning. I granskningen konstateras att bolaget har ett nära samarbete med utbildningsförvaltningen när det gäller planering av skollokaler. Samverkan sker också inom ramen för Samordnad skolplanering i Stockholm. Se avsnitt 4.

2.2 Ekonomiskt resultat

Bolaget bedöms ha bedrivit verksamheten på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

2.2.1 Finansiellt resultat

Revisionskontoret har granskat tertialrapporter och bokslut med inriktning på bolagets prognoser och resultat efter finansnetto samt investeringsutfall.

SISAB, inklusive dotterbolag, redovisar följande utfall och avvikelser för år 2024:

Resultaträkning (mnkr)	Utfall 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024	Avvikelse 2024 %	Utfall 2023
Intäkter	3 441	3 390	51	1,5%	3 281
Kostnader	-2 967	-2 840	127	4,4%	-2 832
Varav av- och nedskrivningar	-1 030	-1 017	13	1,3%	-994
Finansnetto	-500	-630	130	20,6%	-391
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	-26	-80	54	67,6%	58

Balansomslutning 2024: 20 804 mnkr.

SISAB:s resultat före bokslutsdispositioner och skatt uppgår till -26 mnkr, vilket är i 54 mnkr högre än fullmäktiges resultatkrav.

Verksamhetens intäkter uppgår till 3 441 mnkr, vilket är 51 mnkr (1,5 procent) högre än budget. Avvikelsen förklaras av att övriga intäkter överstiger budgeten med 87 mnkr, främst beroende på ökad vidarefakturering av projektkostnader för stoppade och pausade projekt samt tillkommande beställningar från en hyresgäst. Hyresintäkter är däremot 37 mnkr lägre än budgeterat, vilket huvudsakligen beror på att hyresgästens tillträde senarelagts i vissa projekt.

Verksamhetens kostnader, exklusive ned- och avskrivningar samt finansiella poster, uppgår till 1 936 mnkr, vilket är 113 mnkr (6,3 procent) högre än budget. Avvikelsen förklaras huvudsakligen av att driftskostnaderna överstiger budget med 87 mnkr. Detta beror bland annat på ökade kostnader för serviceavtal, snöskottning och försäkringar. Under året har bolaget prioriterat underhållet av

fastigheter vilket inneburit att ombyggnads- och underhållskostnader är 37 mnkr högre än budgeterat. Personalkostnader har däremot minskat, med anledning av färre anställda.

Resultatet har stärkts av att finansnettot är 130 mnkr lägre än budgeterat, med anledning av lägre upplåning och räntekostnader än förutsett samt ränteintäkter på 28 mnkr från dotterbolaget Abderus Holding AB.

Jämfört med 2023 har verksamhetens intäkter ökat med 160 mnkr (4,9 procent). Verksamhetens kostnader, exkl. avskrivningar och finansiella poster, har ökat med 98 mnkr (5,3 procent). Det innebär att resultatet har ökat med 62 mnkr innan avskrivningar och finansiella poster. Samtidigt har ett högre finansnetto om 109 mnkr inneburit att bolaget gör ett lägre resultat 2024 än 2023.

Bolaget har beskrivit och analyserat avvikelserna mot budget på ett tillfredsställande sätt.

2.2.2 Investeringsverksamhet

SISAB är ett av de mest investeringstunga bolagen i staden, med årliga investeringar som tidigare år legat runt 2 mdkr. De senaste årens vikande konjunktur liksom sjunkande barnantal i staden har dock påverkat investeringsvolymerna. Bolaget uppges föra en nära dialog med utbildningsnämnden om prioriteringen och hanteringen av projekt utifrån de sjunkande elevantalen.

Investeringsverksamhet (mnkr)	Utfall 2024	Budget 2024	Budget-avvikelse 2024	Budget-avvikelse 2023
Investeringar	1 243	1 600	-357 (22%)	-1 199 (50%)

Bolagets utfall för investeringsverksamheten avviker med 357 mnkr i förhållande till budget. Avvikelsen förklaras bero på tidsförskjutningar i flera ombyggnadsprojekt samt senareläggning av flera nyproduktioner. Under 2024 har ca 25 projekt avbrutits eller skjutits upp i tid på uppdrag av beställarna; utbildningsnämnden och stadsdelsnämnder. De projekt som har de största negativa avvikelserna i jämförelse med budget är Slättgårdsskolan (-83 mnkr), Grimstaskolan (-55 mnkr) och Solbergaskolan (-16 mnkr). Om- och tillbyggnad av Vasa Real, med tillkommande elev- och förskoleklasser, har överstigit budget. Anledningen är att anlita en entreprenör frångått bygghandlingar, vilket har resulterat i att SISAB i början av 2024 valde att häva kontraktet. Kostnadsökningar på grund av nödvändiga felavhjälpande åtgärder samt

materialprisökningar har därför belastat projektet. Nytt genomförandebeslut har tagits av kommunfullmäktige. Under 2024 har totalt 1 281 elevplatser tillkommit, vilket är 40 platser mindre än budgeterat.

I samband med tertialrapport 2 redovisades ett prognostiserat utfall om 1 300 mnkr, vilket är i linje med utfallet.

Bolaget har förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

3. Intern kontroll

I detta avsnitt redovisas revisionskontorets grund för bedömning av bolagets interna kontroll.

Den samlade bedömningen är att bolagets styrning, uppföljning och interna kontroll av verksamheten i huvudsak har varit tillräcklig. Utvecklingsområden är bland annat att säkerställa att kontroller för att motverka oseriösa leverantörer dokumenteras och att det finns rutiner för hur konstaterade avvikelser i kontrollerna ska hanteras. Bolaget bör även besluta om system för intern kontroll, i enlighet med Stockholms stadshus AB:s tillämpningsanvisningar.

3.1 Organisation och ansvarsfördelning

Bolaget har i huvudsak en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och för att förhindra avsiktliga samt oavsiktliga fel. Bolaget har under året bland annat arbetat med att utveckla en mer centraliserad ekonomistyrning i syfte att få en mer enhetlig styrning och tillförlitlighet i underlagen.

Det finns riktlinjer och rutiner som ska bidra till att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs. I revisionskontorets granskning konstateras bland annat att det finns riktlinjer och rutiner som förebygger risken för oegentligheter och jäv vid utlån av fordon och uthyrning av bostäder. Bolagets vd beslutade under året om bolagsspecifika tillämpningsanvisningar som klargör ledningens hållning gällande korruption, mutor och jäv. Dessa kompletterar stadens riktlinjer om mutor och representation. Revisionskontorets granskning under året visar dock att bolaget bör stärka interna informations- och utbildningsinsatser till samtliga medarbetare i syfte att förebygga oegentligheter och jäv. Enligt revisionskontoret är det också väsentligt att bolaget systematiserar rutinerna för hur medarbetare informeras om regler för bisyssla.

Arbetet med den interna kontrollen är en integrerad del i styrning och uppföljning. Bolaget har en organisation för det interna kontrollarbetet, med internkontrollsamordnare vid varje avdelning. Uppföljning av internkontrollarbetet sker två gånger årligen och rapporteras till styrelsen.

3.2 Riskanalys

Bolaget genomför årliga riskanalyser och styrelsen har beslutat om internkontrollplan, i vilken kontroller framgår för att hantera de identifierade riskerna. Riskanalysen sker både på ledningsnivå, i årliga work-shops, och lokalt vid bolagets avdelningar. Kontroller

enligt den interna kontrollplanen följs upp systematiskt och fortlöpande, bland annat av internkontrollsamordnare som finns vid varje avdelning. De avvikelser som påträffats har dokumenterats och åtgärder har föreslagits. Uppföljning av internkontrollen återrapporteras till styrelsen två gånger per år. Internkontrollplanen omfattar ett stort antal risker och kontroller. Revisionskontoret konstaterar att det interna kontrollarbetet skulle gynnas av att i ännu större utsträckning avgränsa internkontrollplanen till de högst prioriterade riskerna där särskilda åtgärder bör vidtas för att säkerställa att bolaget uppnår sina mål och en god intern kontroll. Detta utifrån styrelsens bedömning av väsentlighetsgraden (konsekvenserna) och risknivån (sannolikheten). Vidare finns ett behov av att styrelsen upprättar en dokumenterad beskrivning av bolagets system för intern kontroll, i enlighet med Stockholms stadshus AB:s tillämpningsanvisningar, vilken beskriver hur arbetet med intern kontroll ska bedrivas inklusive roller, ansvarsfördelning och rapporteringsrutiner.

Bolaget rekommenderas att:

- Besluta om system för intern kontroll i enlighet med Stockholms stadshus AB:s tillämpningsanvisningar.

3.3 Uppföljning

Bolagets rapportering ger i huvudsak en aktuell, rättvisande och tillförlitlig information om verksamhet och ekonomi.

Bolaget har i huvudsak rutiner för uppföljning av sin verksamhet. I revisionskontorets granskning såväl som i bolagets egen uppföljning har ett behov av att stärka avtalsuppföljningen konstaterats. Åtgärder har vidtagits under året. Se vidare avsnitt 2.1 och bilaga 1.

Årets granskning visar vidare att bolaget kan utveckla sina kontroller för att motverka oseriösa leverantörer genom att i större utsträckning dokumentera kontrollerna och skapa rutiner för hur avvikelser i kontrollerna ska hanteras. Kontroller inom andra granskade processer har dock stärkts under året, såsom kontroller av förtroendekänsliga poster och uthyrning av bostäder. I övrigt visar årets granskning att bolagets medarbetare har god kännedom om stadens visselblåsarfunktion.

3.3.1 Verksamhetsmässigt resultat

Bolaget verksamhetsmässiga resultat är i linje med fullmäktiges resultatkrav. Rapporteringen till styrelsen under året har i huvudsak uppmärksammat områden där fullmäktiges målnivåer riskerat att inte uppnås och åtgärder har vidtagits. Se vidare avsnitt 2.1.

3.3.2 Ekonomiskt resultat

Bolaget ekonomiska resultat är i linje med fullmäktiges resultatkrav, se vidare avsnitt 2.2.

4. Fördjupade granskningar

4.1 Kontroller för att motverka oseriösa leverantörer (revisionsrapport 2024:3)

Revisionskontoret har granskat hur seriositetskontroller används för att identifiera oseriösa företag. Med seriositetskontroller avses kontroller av leverantörer innan och under en avtalsperiod i syfte att minska risken för att göra affärer med oseriösa företag. Den samlade bedömningen är att SISAB kan utveckla arbetet med seriositetskontroller. SISAB genomför seriositetskontroller av leverantörer men seriositetskontrollerna dokumenteras inte alltid. Detta kan få till följd att exempelvis tillämpning av avtalade sanktionsmöjligheter som viten eller hävning av avtal försvåras eller omöjliggörs. SISAB har inte dokumenterade rutiner för vad som utgör en avvikelse efter genomförd seriositetskontroll, vilket innebär risk för att avvikelser hanteras på olika sätt.

Av revisionsrapporten framgår att bolagsstyrelsen för SISAB rekommenderas att:

- Upprätta en dokumenterad rutin för hur avvikelser efter genomförd seriositetskontroll ska hanteras.
- Säkerställa att genomförda seriositetskontroller dokumenteras.

Granskningen är faktakontrollerad under hösten 2024 av bolaget. För mer information om granskningen, se rapporten Kontroller för att motverka oseriösa leverantörer (revisionsrapport 2024:3).

4.2 Förebyggande arbete mot oegentligheter och jäv

En granskning har genomförts i syfte att bedöma om bolaget bedriver ett förebyggande arbete för att minska risken för oegentligheter och förtroendeskadligt agerande. Granskningen har syftat till att bedöma den interna kontrollstrukturen, inte att upptäcka eventuella oegentligheter.

Revisionskontorets sammanfattande bedömning är att bolaget arbetar med att förebygga oegentligheter. Dock har några förbättringsområden identifierats. Bolaget behöver bland annat utveckla och systematisera interna informations- och utbildningsinsatser på området.

Bolaget har i sin väsentlighets- och riskanalys identifierat oegentligheter och ekonomisk brottslighet som ett riskområde. Med anledning av det finns flera olika kontrollmoment i bolagets interna

kontrollplan. Exempelvis stickprovsgranskning av projekt för att säkerställa att behörig personal genomfört beställning samt avstämning av beställningar från leverantörsavtal.

Granskningen visar att bolaget har rutiner och kontroller för att förebygga, upptäcka och förhindra oegentligheter och förtroendeskadligt beteende inom områden som ingått i granskningen. Exempelvis genom kontroller vid hantering av förtroendekänsliga poster, användning av leasingbilar och uthyrning av bostäder. Under 2024 har den interna kontrollen vid uthyrning av bostäder stärkts bland annat genom att en riktlinje för uthyrning av bostäder tagits fram och genom att en rutin för årlig avstämning av olovlig andrahandsuthyrning införts. Bolaget har även sett över hanteringen av bilar och skapat en intern bilpool med syfte att bland annat effektivisera användandet samt att minska risken för att bilarna används på ett felaktigt sätt.

I samband med att ett nytt samarbete påbörjas med en leverantör kommunicerar bolaget, i form av ett brev från vd, sitt förhållningssätt gällande exempelvis representation och olika former av erbjudanden till SISAB:s anställda till den nya leverantören eller entreprenören.

I granskningen framgår att kulturen inom bolaget upplevs som öppen och frågor om tveksamma situationer ur ett oegentlighetsperspektiv kan diskuteras vid möten och sammankomster. Det upplevs naturligt att vända sig till närmsta chef om en tveksam situation skulle uppstå och det finns en medvetenhet om stadens visseblåsarfunktion.

Under året har bolagets vd beslutat om bolagsspecifika tillämpningsanvisningar som tydliggör ledningens hållning gällande korrupktion, mutor och jäv. Dessa kompletterar stadens riktlinjer om mutor och representation fastställda av kommunfullmäktige 2015.

Granskningen visar att medarbetare är välinformerade om förhållningsregler ifall de erbjuds förmåner av olika slag från externa företag och om regler för representation. Vidare beskrivs en restriktiv hållning finnas för resor i tjänst där merparten av utbildningar och konferenser sker inom närområdet eller på distans. Däremot bör bolaget utveckla arbetet med kompetenshöjande åtgärder inom risken för jäv och otillåten påverkan med syfte att undvika situationer där intressekonflikter riskeras uppstå. Revisionskontoret ser positivt på att bolaget genomfört utbildning riktad till delar av organisationen, bland annat vd-stab, inköpsavdelningen samt för chefsgruppen om mutor, korrupktion och välfärdsbrottslighet. Någon utbildning riktad till medarbetarna har däremot inte genomförts och det har inte funnits formella

diskussionspunkter om oegentligheter och jäv på arbetsplatsträffar eller liknande. Det är av värde att utbildningsinsatser sker mer frekvent och systematiskt för alla bolagets medarbetare. Vidare ser revisionskontoret att det vore av värde om bolaget systematiserade sina rutiner i hur medarbetare informeras om regler för bisyssla.

Bolaget rekommenderas att:

- Utveckla och mer frekvent genomföra interna informations- och utbildningsinsatser till samtliga medarbetare i syfte att förebygga oegentligheter och jäv.

4.3 Lokalförsörjning grundskola

Revisionskontoret har under året genomfört en granskning av stadens arbete för att säkerställa god ekonomisk hushållning. Ett fokusområde har varit planering av grundskolelokaler.

I fullmäktiges budget för 2024 finns ett antal skrivningar som hänvisar till stadens lokalplanering/-försörjning avseende grundskola. Budgeten betonar vikten av att lokalplaneringen ska vara kostnadseffektiv och i tid tillgodose behoven av skolplatser samt att det ska finnas en tydlig koppling mellan planeringsvolymen och de framtida prestationer som ska bära investeringskostnaderna. Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB) har ett nära samarbete med utbildningsnämnden när det gäller planering av skollokaler. Samverkan sker också inom ramen för Samordnad skolplanering i Stockholm (SAMS). Efter flera år med ökande elevunderlag ses nu en minskning av antal elever, vilket medför att det i princip inte kommer ske någon nyproduktion av skollokaler de närmaste åren utan istället planeras för underhållsarbeten.

Granskningen är faktakontrollerad under hösten 2024 av bolaget. För mer information om granskningen, se rapporten God ekonomisk hushållning (revisionsrapport 2024:92). Granskningen föranleder ingen rekommendation till SISAB.

4.4 Stadens visseblåsarfunktion

Revisionskontoret har granskat om kommunstyrelsen bedriver ett ändamålsenligt arbete med stadens visseblåsarfunktion och om visseblåsarfunktionen är känd i staden. Visseblåsarfunktionen har funnits sedan 2022, då kommunfullmäktige beslutade i budgeten att kommunstyrelsen ska inrätta en stadsgemensam visseblåsarfunktion. Funktionen omfattar stadens samtliga förvaltningar och ett antal av stadens bolag och stiftelser. SISAB har ingått i granskningen.

Granskningen visar att information om visselblåsarfunktionen är en del av introduktionen för samtliga anställda. På SISAB:s intranät finns även information om och hänvisning till stadens visselblåsarfunktion. I granskningens enkätundersökning svarade cirka 80 procent att de har kännedom om funktionen.

Revisionskontoret bedömer därför att bolaget har ett tillräckligt arbete för att sprida kännedom om visselblåsarfunktionen. Granskningen föranleder ingen rekommendation till SISAB.

5. Uppföljning av tidigare års granskning

Tidigare års granskning av bolagets verksamhet har resulterat i ett antal rekommendationer.

Uppföljning visar att bolaget delvis har vidtagit åtgärder utifrån revisionens rekommendationer. Väsentliga rekommendationer som återstår att åtgärda är bland annat att systematisera arbetet med avtalsuppföljning och säkerställa efterlevnad av dataskyddsförordningen. Rekommendationerna redovisas i bilaga 1.

Bilaga 1 Uppföljning av lämnade rekommendationer

Rapport	Rekommendation	Har åtgärder vidtagits (Ja/Delvis/Nej)	Uppföljning
Revisionsrapport nr 3/2024	Kontroller för att motverka oseriösa leverantörer Bolaget rekommenderas att: Upprätta en dokumenterad rutin för hur avvikelser efter genomförd seriositetskontroll ska hanteras . Säkerställa att genomförda seriositetskontroller dokumenteras.	Se kommentar	Följs upp kommande år
Årsrapport 2024	Förebyggande arbete mot oegentligheter och jäv Bolaget rekommenderas att: Utveckla och mer frekvent genomföra interna informations- och utbildningsinsatser till samtliga medarbetare i syfte att förebygga oegentligheter och jäv.	Se kommentar	Följs upp kommande år
Årsrapport 2024	System för intern kontroll Bolaget rekommenderas att besluta om system för intern kontroll i enlighet med Stockholms stadshus AB:s tillämpningsanvisningar.	Se kommentar	Följs upp kommande år
Årsrapport 2023	Avtalsförvaltning Bolaget rekommenderas att: Säkerställa en aktiv avtalsförvaltning genom att färdigställa det påbörjade arbetet vad gäller att tydliggöra strukturen och gemensamma arbetssätt i avtalsförvaltningen. Ta fram och implementera rutiner som beskriver bolagets process för uppföljning av avtal. Säkerställa att de krav som ingår i avtalen följs upp och dokumenteras, exempelvis gällande miljökrav och viten. Rekommendationerna kvarstår	Delvis	Bolaget har bland annat arbetat med förtydligande av interna roller och ansvarsområden kopplat till avtalsförvaltning. Funktionen avtalscontroller har införts. Denna kommer att arbeta med nya rutiner, uppföljning och dokumentation i avtalsförvaltningen. Arbetet har också gjorts med att kategorisera samtliga avtal i syfte att särskilja avtal i olika riskklasser kopplat till ekonomi och utförande. Bolaget planerar att under 2025 genomföra extra stickprovskontroller och genomlysningar av de mest kritiska avtalen.
Årsrapport 2022	Offentlighetsprincipen Bolaget rekommenderas att: Säkerställa att allmänna handlingar som skyddas av sekretess registreras. Säkerställa att begäranden om utlämnande av allmänna handlingar hanteras skyndsamt. Rekommendationerna kvarstår.	Delvis	Bolaget har under året genomfört åtgärder för att omhänderta lämnade rekommendationer. Sekretessklassade handlingar hanterats som ett särskilt ärende i Edok där det framgår var handlingarna som skyddas av sekretess förvaras. Bolaget har även förtydligat att arkivredogörare skyndsamt ska bistå vid arbete med utlämnande av allmänna handlingar i sin beskrivning av arkivorganisationen. Revisionskontoret kommer följa upp vilket resultat åtgärderna gett under 2025.

Rapport	Rekommendation	Har åtgärder vidtagits (Ja/Delvis/Nej)	Uppföljning
<p>Årsrapport 2021</p>	<p>Följsamhet till dataskyddsförordningen</p> <p>Bolaget rekommenderas att:</p> <p>Säkerställa utveckling av styrning och uppföljning av arbetet med att efterleva dataskyddsförordningen, så som dataskyddsombudets oberoende och konsekvensbedömningar samt personuppgiftsbiträdesavtal.</p> <p>Säkerställa ett systematiskt och regelbundet arbete med inventering av personuppgiftsbehandlingar för att hålla registerförteckningen uppdaterad och aktuell.</p> <p>Säkerställa att samtliga informationstillgångar informationssäkerhetsklassificeras efter behov och minst årligen.</p> <p>Säkerställa att det finns tillräcklig kunskap och kompetens gällande hantering av personuppgifter hos samtliga medarbetare.</p> <p>Rekommendationerna kvarstår.</p>	<p>Delvis</p>	<p>Uppföljande granskning visar att bolaget fortsatt arbeta för att utveckla dataskyddsarbetet men att delar kvarstår, exempelvis gällande konsekvensbedömningar och inventering av personuppgiftsbehandlingar.</p> <p>Bolagets dataskyddsombud (DSO) rapporterar att rutiner, instruktioner och interna processer för att SISAB skall kunna bedriva ett systematiskt och fungerande informationssäkerhetsarbete håller på att etableras och systematiseras. Det framgår dock samtidigt att det kvarstår ett beroendeförhållande då DSO arbetat rådgivande och stödjande vid framtagande och uppdatering av styrdokument, strategier samt instruktioner. Bland annat genom att ta fram instruktion för hantering av registerutdrag och mall för konsekvensbedömning.</p> <p>DSO har granskat befintlig registerförteckning 2024 och lämnat rekommendation om fortsatt arbete i syfte att resultera i en mer fullständig registerförteckning.</p> <p>Vidare konstaterar DSO att arbetet med att klassa informationstillgångarna och hålla klassningar aktuella behöver fortgå.</p> <p>Arbete ska enligt DSO utföras under 2025 för att få en god svarsfrekvens gällande stadens dataskydds- och informationssäkerhetsutbildningar.</p>

Bilaga 2 Bedömningskriterier

Nedan redovisas de kriterier som ligger till grund för gjorda bedömningar. Bedömningarna avser såväl genomförandet som resultatet av verksamheten.

Analysen i rapporten är underlag till lekmannarevisorns slutliga bedömning av bolaget. Lekmannarevisorn kan rikta anmärkning till en styrelseledamot eller VD.

Detta redovisas i bolagets granskningsrapport.

Verksamhet och ekonomi

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att bolaget har uppnått kommunfullmäktiges mål, ägardirektiv samt följt de beslut, riktlinjer, gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten.

Bedömningskriterier

Bolaget:

- Har ett resultat som är förenligt med fullmäktiges mål, ägardirektiv, beslut och riktlinjer.
- Har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser.
- Har bedrivit verksamheten enligt gällande lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.

Bedömning:

I allt väsentligt tillfredsställande

Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser. Ev. rekommendationer behöver åtgärdas.

Delvis tillfredsställande

Bedömningskriterier bedöms delvis uppfyllda. Påpekade brister behöver åtgärdas utifrån lämnade rekommendationer.

Inte tillfredsställande

Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som behöver åtgärdas så fort som möjligt utifrån lämnade rekommendationer.

Intern kontroll

Den interna kontrollen är en process som utförs av styrelse, bolagsledning och personal. Den är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Processen säkerställer, med en rimlig grad av säkerhet, att verksamheten drivs effektivt samt att lagar, förordningar och andra regler följs. Det lämnas en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering om verksamheten.

Bedömningskriterier

Bolaget:

- Har haft en styrning och uppföljning mot mål, ägardirektiv och beslut.
- Har en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och för att förhindra avsiktliga/oavsiktliga fel samt oegentligheter.
- Följer systematiskt och fortlöpande upp ekonomi och verksamhet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
- Genomför årliga analyser som fångar upp väsentliga risker och hur de ska hanteras för att verksamhetens mål ska uppnås. Styrelsen har i en internkontrollplan fastställt vilka åtgärder som ska hantera prioriterade risker.
- Har riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs.
- Följer upp den interna kontrollen systematiskt och fortlöpande.
- Har en rapportering som ger en aktuell, rättvisande och tillförlitlig information om verksamhet och ekonomi.

Bedömning

Bedömningen ges utifrån en tregradig skala, i huvudsak tillräcklig, delvis tillräcklig eller inte tillräcklig.

I huvudsak tillräcklig

Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser. Ev. rekommendationer behöver åtgärdas.

Delvis tillräcklig

Bedömningskriterierna bedöms delvis uppfyllda. Påpekade brister behöver åtgärdas utifrån lämnade rekommendationer.

Inte tillräcklig

Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som behöver åtgärdas så fort som möjligt utifrån lämnade rekommendationer.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ebba Agerman, VD	2025-02-25
Anders Lundbeck, Avdelningschef Ekonomi	2025-02-25